

MEMORANDUM

946-0557/VK
toetreding

Van: Chef DIE *to*
Aan: T via S *4/9*
Onderwerp: Britse toetreding

Datum: 13 september 1967
nr. 734

cc. DGPZ

Hierbij zend ik U een alhier opgestelde nota over het beleid dat in de komende maanden door Nederland zou kunnen worden gevoerd t.a.v. de Britse toetreding.

Ik moge U eraan herinneren dat M indertijd in de Ministerraad heeft toegezegd om een nota te zenden over de konsekwenties van een eventuele Franse weigering. Hiertoe zou de tweede helft van bijgaande nota wellicht, zij het enigszins aangepast, kunnen dienen. De ideeën die in deze nota worden uiteengezet zijn voor zijn vertrek met DGES besproken.

*in de over-
tuiging dat U
dit zeker wil in enger
of breder kring zal willen
bespreken, heb ik dit stuk
ook niet bestudeerd en volsta
in uw hands met doorzendend*

4/9

De toetreding van Engeland tot de EEG:
Het Nederlands beleid in de komende maanden.

1. Het rapport van de Europese Commissie

Aan het einde van deze maand verschijnt het rapport van de Europese Commissie inzake de toetredingsverzoeken van Engeland, Denemarken, Noorwegen en Ierland. Toon en inhoud van dit rapport zullen zonder twijfel van invloed zijn op het verloop van de besprekingen in de Raad, maar het is zeer wel mogelijk om, ook zonder voorkennis van de mening van de Commissie, zich een beeld te vormen van de door Nederland in de komende maanden te volgen beleidslijn. Naar alle waarschijnlijkheid zal het Commissie-rapport een veelheid van belangrijke en minder belangrijke praktische vraagstukken bevatten, die met de uitbreiding van de Gemeenschappen samenhangen. Waar het echter in wezen tussen de Zes gaat om fundamentele politieke inzichten, kan de bespreking van deze praktische vraagstukken geen doorslaggevende betekenis hebben. Gezien het feit dat Frankrijk niet of nauwelijks bereid zal zijn om de toetredingsvraagstukken op constructieve wijze tegemoet te treden, is het zelfs de vraag of een gedetailleerde bespreking van het Commissie-rapport wel opportuun is.

2. De houding van Frankrijk

Als vaststaand mag worden aangenomen, dat de politiek van de huidige Franse Regering gericht is op een blijvende uitsluiting van het Verenigd Koninkrijk.

Aan dit beleid liggen elementaire politieke overwegingen ten grondslag waarin vooralsnog geen verandering zal komen en die door het overleg tussen de Zes inzake de toetreding niet wezenlijk beroerd zullen worden. Het is steeds een mogelijkheid dat de Franse Regering dit beleid zal effectueren door zich met zoveel woorden tegen de toetreding uit te spreken. Totdusverre heeft

Frankrijk zulk een uitspraak echter willen vermijden en het lijkt waarschijnlijk dat de Franse strategie ook in de komende maanden gericht zal zijn op een uitstel van het openen van onderhandelingen zonder daarbij volledig kleur te moeten bekennen. Het zal daarbij moeilijk zijn te bepalen of van een veto sprake is of niet. Men mag dan ook verwachten dat Frankrijk iedere gelegenheid zal aangrijpen - in het bijzonder ook het rapport van de Europese Commissie - om zoveel mogelijk problemen aan de orde te stellen en zoveel mogelijk technische complicaties op te werpen, daarbij steeds verlangend dat de Zes tot een gezamenlijk standpunt komen alvorens de opening van onderhandelingen zelfs maar kan worden overwogen. Op deze wijze zou de aanvang der onderhandelingen langdurig kunnen worden uitgesteld of zelfs geheel kunnen worden verhinderd dan wel - en hier ligt een dilemma voor de Vijf - zouden zij plaatsvinden op basis van een gemeenschappelijk standpunt van de EEG dat voor het Verenigd Koninkrijk weinig aanvaardbaar zou kunnen zijn. Mocht deze taktiek (in Franse ogen) onvoldoende vrucht afwerpen, dan kan Frankrijk altijd nog een weigering uitspreken.

Over het Franse voornemen om op deze wijze obstructie te voeren behoeft men zich geen illusies te maken. Niettemin is het goed te beseffen dat deze Franse taktiek in wezen defensief is en op den duur steeds moeilijker zal kunnen worden volgehouden. Bij een voldoende uithoudingsvermogen van de Vijf en van de aspirant-Lid-Staten zal de Franse Regering zich gedwongen zien haar toevlucht te nemen tot meer en meer verzochte argumenten, die op den duur ook in de ogen van de Franse publieke opinie aan geloofwaardigheid zullen inboeten. Het in de Raadszitting van 10 en 11 juli jl. door Minister Couve de Murville gebezigde argument van een terugkeer tot de koude oorlog in geval van Engeland's toetreding is hiervan een voorbeeld. Op welke termijn deze intrinsieke zwakheden van de Franse positie aan de dag zullen treden, is evenwel moeilijk te voorzien. Maar ook indien zij aan de dag

*is dat er
hoe lang L.V. nu
de verbod voor
het V.K.*

*tegenwoordig
is waar*

treden blijft de kans op een Franse afwijzing bestaan.

3. De houding van Duitsland en Italië

Van de overige Lid-Staten van de EEG is bekend dat zij alle geporteerd zijn voor de uitbreiding van de EEG, op basis van de bestaande Verdragen en het reeds tot stand gekomen beleid. Van bijzonder belang daarbij is de houding van Duitsland. Uit de beschikbare gegevens kan men afleiden, dat de Duitse Regering, hoewel een voorstander van de Britse toetreding, vooralsnog voorzichtig zal willen manoeuvreren en een conflict-situatie met Frankrijk uit de weg wil gaan. Van Duitse medewerking aan een poging om Frankrijk op korte termijn onder druk te zetten of kleur te laten bekennen, zal onder deze omstandigheden geen sprake zijn. Ook de Italiaanse Regering blijkt een "eindeloos geduld en grote courtoisie in de besprekingen" de beste taktiek te achten. Voorlopig zullen deze landen zeker instemmen met de door Frankrijk verlangde prealabele studie van de toetredingsvraagstukken al of niet aan de hand van het Commissie-rapport. Van de overige Lid-Staten is zulks eveneens te verwachten.

4. Het uitlokken van een weigering

Welk beleid dient Nederland in deze omstandigheden te voeren?

De eerste vraag die daarbij moet worden beantwoord is of reeds direct, of althans op zeer korte termijn, zou moeten worden aangedrongen op een duidelijke stellingname door Frankrijk, Vóór een dergelijke taktiek pleit dat er dan althans zekerheid zal ontstaan en dat het gevaar vermeden wordt van het langzaam afglijden naar een onduidelijke situatie waarin de verantwoordelijkheid voor een hernieuwde mislukking niet meer aanwijsbaar is. Een ander voordeel is dat het Verenigd Koninkrijk weet waar het (voorlopig) aan toe is en de vernieuwing van zijn economisch bestel kan baseren op de mogelijkheden buiten de EEG. Hoewel het gevaar van het verzeild raken in een eindeloos uitgesponnen discussie inderdaad reëel is, pleiten er toch over-

wegende argumenten tegen een beleid, waarbij Frankrijk gedwongen zou worden op korte termijn zich formeel in negatieve zin uit te spreken. Deze argumenten zijn de volgende:

- De overige Lid-Statens zullen aan deze tactiek geen medewerking verlenen, en het is zeer de vraag of Nederland alleen bij machte is om een Franse uitspraak te forceren;
- De zaak van de toetreding zou er in elk geval geen goed mee worden gedaan, daar het Frankrijk, na het uitspreken van een veto, gemakkelijker zal vallen iedere discussie over de toetredingsaanvragen met verwijzing naar dit veto uit de weg te gaan, en het Verenigd Koninkrijk daarna ook moeilijk kan blijven aandrigen;
- Er zijn voordelen in gelegen om het gesprek over de toetreding, ook al vindt dit voorlopig alleen à Six plaats, gaande te houden, daar men mag verwachten dat in de loop van het gesprek de zwakte van de Franse argumenten duidelijker zal blijken en ook de Franse publieke opinie beter zal gaan beseffen dat de toetreding tenslotte niet zal zijn tegen te houden.

5. De verdere vooruitzichten

Het ziet er derhalve naar uit dat Nederland - zij het onder bepaalde voorwaarden, zie par. 6 - zal kunnen instemmen met een prealabele studie van de Zes van de verschillende toetredingsaanvragen. Verder vooruitziende, moet men echter constateren dat de moeilijkheden waarschijnlijk slechts verschoven worden. Het is nl. niet goed denkbaar dat het gesprek tussen de Zes eindeloos kan worden voortgezet.

Na verloop van tijd is het te verwachten dat

- òf de Engelse Regering door interne politieke ontwikkelingen genoodzaakt wordt te concluderen dat de Gemeenschap niet in staat is positief te antwoorden;
- òf Frankrijk het gesprek beeindigt, evt. door alsnog een duidelijke afwijzing uit te spreken;

*leef tijd
Generaal*

- of de overige Lid-Staten welhaast niet anders kunnen doen dan constateren dat het Franse dilatoire optreden gelijk staat met een afwijzing.

Er moet derhalve ernstig rekening mee worden gehouden - bij blijvende Franse weerstand tegen het openen van onderhandelingen - dat, door het intreden van een van deze drie gebeurtenissen, in het komende jaar een volstrekte impasse zal ontstaan. Tenzij de Vijf bereid zouden zijn om deze impasse zonder meer te accepteren, lijkt het ontstaan van een crisissituatie in de EEG onder die omstandigheden vrijwel onvermijdelijk. De hoofdvraag bij de bepaling van het Nederlandse beleid is dan ook gericht op de maatregelen die bij een ontstaan van een dergelijke crisis genomen zullen moeten worden.

6. De prealabele studie

In eerste instantie zal men zich echter ook moeten beraden op de wijze, waarop aan de prealabele studie van de toetredingsvraagstukken moet worden deelgenomen. Teneinde de kans op een zinvolle discussie zo groot mogelijk te doen zijn, zou een poging moeten worden gewaagd om het gesprek te beperken tot die onderwerpen die zich voor een vruchtbare, en deels ook noodzakelijke, voorbereiding à Six lenen. Uitgangspunt hiervoor dient te zijn de uiteenzetting die Minister Brown voor de WEU-Raad heeft gehouden. Toevoeging van onderwerpen dient met grote scepcis te worden beschouwd. Wellicht kunnen hiervoor bepaalde criteria worden gehanteerd teneinde een destructieve uitbreiding van het terrein van de studie te voorkomen. Zulke criteria zouden kunnen zijn:

*erby
hale*

- de studie-onderwerpen moeten een rechtstreeks verband houden met de toetredingsproblematiek, vooral in die zin, dat evt. wijzigingen in de Verdragen of in het gemeenschappelijk beleid in het geding moeten zijn;
- de studieonderwerpen moeten actueel zijn en niet slechts over enkele jaren spelen. Dit zou uitsluiten die onderwerpen die thans niet aan de orde zijn, maar waarover een der Lid-Staten vóór de Engelse toetreding zekerheid zou willen hebben (bijv. de landbouwfinanciering na 1970);
- onderwerpen die alleen zinvol besproken kunnen worden in aanwezigheid van en met toelichting door de Engelsen (bijv. op het gebied van de landbouwpolitiek) dienen gereserveerd te worden voor overleg à Six tijdens de onderhandelingen.

Het is echter de vraag of men het over zinvolle criteria eens kan worden. Belangrijker is het om het afglijden naar een uitzichtloze discussie tegen te gaan door het stellen van een termijn. Met name zou men moeten overeenkomen om na een vooraf te bepalen tijd het gesprek à Six af te sluiten en de balans op te maken.

7. Konsekwenties van een Franse weigering

De vraag dient te worden beantwoord of de Nederlandse Regering konsekwenties zal moeten verbinden aan een tweede Franse weigering (in een of andere vorm) om het Verenigd Koninkrijk tot de Europese Gemeenschappen toe te laten en, zo ja, welke deze zouden moeten zijn. Hierbij dient bedacht te worden dat deze Franse weigering uiteraard niet op zichzelf staat, maar deel uitmaakt van een sinds jaren gevolgde en ook uitvoerig verkondigde politiek t.a.v. de Europese integratie, welke fundamenteel afwijkt van die van de vijf partners. Het Frankrijk van Generaal de Gaulle heeft er geen twijfel over laten bestaan dat het geen supranationaal, democratisch en open Europese Gemeenschap wenst en heeft op deze terreinen slechts aan de wensen van zijn partners toegegeven voor zover dit strikt noodzakelijk was voor de realisering van de Franse binnenlandse en buitenlandse politiek (voorbeeld: de invloed van de

Europese Commissie op het Europees landbouwbeleid; de "oplossing" van de crisis van 1965 ondanks het feit dat Frankrijk zijn standpunt niet kon doorzetten. Een voortzetting van de samenwerking in de Europese Gemeenschappen is voor Frankrijk, gezien met name de financiële en economische voordelen, van groot belang, doch de Franse Regering zal het risico van een vermindering of beëindiging van deze voordelen willen nemen indien de essentialia van het Gaullistisch buitenlands beleid in gevaar zouden komen. De toelating van het Verenigd Koninkrijk zou, naar men mag aannemen, inderdaad betekenen, in Franse ogen, dat de gevarenezone is bereikt. De voordelen die de Gemeenschappen Frankrijk toch ook op buitenlands-politiek gebied opleveren zouden dan blijkbaar in hun tegendeel gaan verkeren.

Het is overigens de vraag of Frankrijk door een weigering een groot risico zou nemen t.a.v. de voortzetting van de samenwerking. De geschiedenis sinds de persconferentie van Generaal de Gaulle in januari 1963 heeft wel bewezen, dat er veel moet gebeuren voordat de vijf partners van Frankrijk neiging vertonen om de Gemeenschap te ontbinden. Hoogstwaarschijnlijk zou Nederland deze ontbinding ook alleen kunnen veroorzaken, maar tot dusverre heeft men dit in ons land nooit gewild, daar de integratie reeds te ver^{de}voortgeschreden en de belangen die op het spel staan te groot zijn geworden. De wens is trouwens altijd op de voorgrond blijven staan om het reeds bereikte zo ongeschonden mogelijk door deze moeilijke jaren heen te loodsen in de hoop dat er binnen niet al te lange tijd betere voorwaarden zullen aanbreken voor de verwezenlijking van verdergaande Nederlandse doeleinden. Aangenomen mag worden dat de positie bij een hernieuwde Franse weigering ongeveer dezelfde zal zijn en dat ook de andere EEG-partners althans het bestaande zullen willen handhaven. In feite

komt dit neer op de totstandkoming van de douaneunie en de landbouwmarkt op 1 juli 1968 en het treffen van alle maatregelen die voor de goede werking daarvan absoluut noodzakelijk zijn.

Daarbuiten bevindt zich echter nog een groot terrein van activiteiten, zoals de coördinatie van standpunten en nationaal beleid ~~in internationale gesprekken~~, de harmonisatie van wetgeving, het vennootschapsrecht, bepaalde fiscale maatregelen, octrooien enz., waarbij de nationale regeringen nog volle bewegingsvrijheid hebben. Bij al deze activiteiten, ook de "verplichte" in bovenbedoelde zin, dient in ieder geval meer dan ooit voorkomen te worden dat Frankrijk meer voordelen zou genieten dan de andere partners. Dit is niet als retaliatie bedoeld of als middel om dit land alsnog tot andere gedachten te brengen t.a.v. het Verenigd Koninkrijk, hetgeen toch zonder effect zou blijven. Het doel daarentegen is om Frankrijk zo min mogelijk middelen te verschaffen om zijn eigen nationalistische politiek voort te zetten, die ten koste gaat van de westelijke eenheid, waarvan de bevordering steeds als een van de voornaamste doelstellingen van de Europese integratie is beschouwd. Bovendien wordt ieder succes in de Gemeenschappen in Frankrijk als een rechtvaardiging van het Franse beleid t.a.v. deze Gemeenschappen voorgesteld en geaccepteerd. Hoewel er op dit gebied wellicht niet veel mogelijkheden zijn, dient één ervan toch reeds thans als belangrijk te worden beschouwd, nl. de onderhandelingen over de landbouwfinanciering, waarover in 1969 opnieuw dient te worden beslist.

Er zijn twee argumenten aan te voeren waarom Nederland bij een nieuwe Franse weigering dient te besluiten om zijn medewerking aan de "niet-verplichte" activiteiten zo veel mogelijk te beëindigen resp. niet te verlenen:

/-verhinderd moet worden dat

- a) verhinderd moet worden dat de Gemeenschappen en de niet-geaccepteerde kandidaten door nieuwe ontwikkelingen steeds verder uit elkaar drijven;
- b) Frankrijk verder zowel de, hierboven uiteengezette, indirecte voordelen van de Gemeenschap ten behoeve van zijn buitenlandse politiek blijft genieten, als ook van de Gemeenschap rechtstreeks als instrument voor de verwezenlijking van deze politiek gebruik kan blijven maken.

ad a

Over de juistheid van het eerste objectief kan op zichzelf geen twijfel bestaan, maar de ervaring van januari 1963 heeft geleerd dat het moeilijk is om dit criterium in de praktijk toe te passen. In incidentele gevallen echter kan er alle aanleiding bestaan om bepaalde ontwikkelingen tegen te houden, omdat daardoor specifieke nieuwe moeilijkheden voor toetredende landen zouden ontstaan. Dit kan bijv. gelden voor het gemeenschappelijk visserijbeleid, of voor de derde richtlijn inzake de vrijheid van kapitaalverkeer. Het geldt uiteraard ook voor zulke ingrijpende zaken als de afdracht van douane-inkomsten.

werkt slechts gedurende korte tijd

ad b

Frankrijk wenst in de wereldpolitiek namens "Europa" te spreken en gebruikt hiertoe de Gemeenschap van de Zes als rechtvaardiging. Dit wordt in de hand gewerkt door de belangrijke mate waarin de vijf partners bereid zijn over alle mogelijke problemen standpunten te coördineren, vooroverleg te plegen enz., waardoor naar buiten toe inderdaad de zes veel meer een eenheid lijken dan zij in feite zijn, terwijl Frankrijk bovendien in sterke mate poogt daarop zijn stempel te drukken. Het is duidelijk dat dit één van de voornaamste redenen van een Franse weigering is, aangezien Frankrijk immers bij toelating van het Verenigd Koninkrijk deze rol niet meer zou

kunnen spelen. Daarnaast poogt Frankrijk in de Gemeenschap maatregelen ingang te doen vinden die passen in zijn anti-Amerikaanse beleid, met name op het gebied van investeringen. De Gemeenschap is steeds gezien als de kern van een toekomstig verenigd Europa en het behoud en de ontwikkeling van deze potentie heeft daarom ook - terecht - tot dusverre, de voorrang gekregen. Men zal echter - bij een hernieuwde Franse weigering - gedwongen worden te constateren dat deze potentie voor de verdere duur van het Gaullistisch regiem niet aanwezig is. Alles wat de illusie daarvan nog zou ophouden, een illusie waarvan de Franse buitenlandse politiek gebruik maakt, moet derhalve ook worden vermeden.

In de eerste plaats betekent dit dat er geen sprake zal kunnen zijn van een voortzetting van het politieke toptoverleg. In de tweede plaats dient de coördinatie van het optreden van de zes Lid-Staten in internationale organisaties en gespreksfora te worden beëindigd (tenzij deze voortvloeit uit een reeds bestaand gemeenschappelijk beleid). Dit geldt voor discussies in het IMF en de Groep van Tien; in de U.N.-organisaties, GATT en OECD; in de grondstoffenorganisaties, en in het bilaterale contact met derde landen. In al deze gevallen zal de Nederlandse delegatie haar eigen geluid moeten laten horen en, zo nodig, aansluiting moeten zoeken bij overeenkomstige standpunten van derde landen. In de derde plaats houdt deze gedragslijn in dat geen medewerking wordt verleend aan die ontwikkelingen, die de EEG duidelijk zouden pousseren in de richting van een economische unie en die een afsluiting van de buitenwereld zouden bevorderen. Ook hier gaat het er weer om de Gemeenschap, die voor doeleinden van de Franse buitenlandse politiek wordt gebruikt, niet meer instrumenten ter beschikking te geven dan noodzakelijk is voor de handhaving van het bereikte t.a.v. de gemeenschappelijke markt op 1 juli 1968. Het betreft

hier in het bijzonder: de Europese vennootschap; de Europese octrooiconventie; de ontwikkeling van een discriminatoir beleid t.a.v. het kapitaalverkeer en de investeringen; de technologische samenwerking; het energiebeleid; een verdergaande conjuncturele en monetaire samenwerking. Deze ontwikkelingen zullen bij het uitbreken van een crisis tot staan gebracht moeten worden, in afwachting van een gunstiger klimaat waarin zij kunnen worden voltooid. In de vierde plaats zal de geschetste beleidlijn ook gevolgen hebben voor het buitenlands beleid van de Gemeenschap, in het bijzonder op het Europese vlak. Zolang over de plaats van de Gemeenschap in Europa wezenlijk verschil van mening bestaat en een oplossing daarvan niet voorzienbaar is, lijkt het onjuist om op incidentele wijze toch reeds Europese landen aan de Gemeenschap te verbinden, waarbij in feite Frankrijk bepaalt welke landen hiervoor in aanmerking komen. Dit betekent derhalve dat geen verdere medewerking kan worden verleend aan het afsluiten van een akkoord met Oostenrijk en Spanje.

*Anderen
de duple ?*

Het is denkbaar dezelfde lijn ook t.a.v. de niet-Europese landen te volgen, doch dit lijkt niet aanbevelenswaardig. Te licht loopt men het verwijt dat een intra-Europees meningsverschil wordt uitgevochten op de rug van buitenstaanders, die bovendien economisch zwak staan. Onder de gegeven omstandigheden zou daarom geen bezwaar behoeven te worden gemaakt tegen een voortzetting van de onderhandelingen met Tunesië en Marokko (Algerije is een geval apart) en de landen van de Oost-Afrikaanse federatie. Hetzelfde zal ook gelden voor de voorbereiding van een verlenging van de associatie met de Frans-sprekende Afrikaanse landen. Hoewel deze verlenging niet vanwege de crisis in de EEG zou behoeven te worden afgewezen, kan er wel aanleiding bestaan om te insisteren op een wezenlijk andere opzet van de associatie. Hierbij ware de Nederlandse bereidheid voorop te stellen

om de financiële steun te continueren in een nader te bepalen, maar niet noodzakelijkerwijs communautaire vorm. Ook de vraagstukken van de wereldwijde preferenties en de koers van de CFA-frank waren naar voren te brengen.

Tenslotte lijkt het vanzelfsprekend dat onder de omstandigheden van een crisis Nederland geen medewerking verleent aan een fusie van de Gemeenschappen.

Frans zal de fusie voorstellen

8. Wijze van uitvoering

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat het dienstig lijkt op het geëigende moment de Franse Regering te doen weten welke konsekwenties Nederland aan een afwijzing van Engeland verbindt. Hoewel men van een tijdige waarschuwing - ook indien deze van meer Lid-Staten zou komen - geen grote verwachtingen behoeft te hebben, is enig effect toch niet uitgesloten. Na het intreden van de Franse weigering zal de Nederlandse beleidslijn aan de partners kenbaar moeten worden gemaakt en op alle niveaus worden volgehouden. Het zal daartoe noodzakelijk zijn dat de Nederlandse vertegenwoordigers zich van deelname aan gesprekken over de genoemde onderwerpen (en nader te bepalen andere onderwerpen) onthouden, zowel in de Raad als op lager niveau. Zo mogelijk zou een dergelijke gedragslijn gezamenlijk met de overige vier Lid-Staten ten uitvoer moeten worden gelegd. In de komende maanden dient gepoogd te worden hen voor de hier uiteengezette gedachten te winnen, hetgeen gemakkelijker zal zijn naargelang de Franse obstructie duidelijker vormen aanneemt. Aan het bijeenblijven van de Vijf moet zeer grote waarde worden gehecht, doch uiteindelijk zou Nederland ook bereid moeten zijn de "bevriezing" van de Gemeenschappen alléén te veroorzaken.

Tenslotte zou men zich nog nader moeten beraden over de vraag welke mogelijkheden zich, in het geval van een crisis, zullen voordoen voor een samenwerking tussen de Vijf en het Verenigd Koninkrijk. Deze samenwerking zou er op gericht moeten zijn om reeds praktische maatregelen voor te bereiden, en waar mogelijk uit te voeren, ter vergemakkelijking van een latere toetreding. Door zulke samenwerking zou Engeland in staat gesteld moeten worden zich blijvend op Europa te oriënteren. Over de reacties die hierop eventueel weer van Frase zijde zullen volgen, valt thans nog weinig te zeggen.

DGES, 13 september 1967